

Varhaiskasvatussuunnitelmaan perustuva toimintasuunnitelma

Toimintakausi 2021–2022

Päiväkodit laativat vuosittain kaikkia yksikön toimintamuotoja koskevan toimintasuunnitelman kunnassa käytössä olevaan lomakepohjaan. Päiväkodin johtaja laatii suunnitelman syyskuun loppuun mennessä yhdessä päiväkodin henkilöstön kanssa ja sen hyväksyy varhaiskasvatuksen johtaja. (Vasu, s.4)

Toimintayksikkö: Salorinteen päiväkot

Käsitelty toimintayksikössä: Syyskuun 2021 peda-palavereissa

Kuvaus toimintayksiköstä

Yksikön toimintamuodot: Salorinteen päiväkot tarjoaa varhaiskasvatusta päiväaikaan. Aukioloaikamme on klo 6.30–17.00 välisenä aikana hoitoaikavarausten mukaan. Toimintamuotomme on pienryhmätoiminta.

Ryhmät:

Kanervat 1–3-vuotiaat, varhaiskasvatuksen opettaja ja kaksi varhaiskasvatuksen lastenhoitajaa.

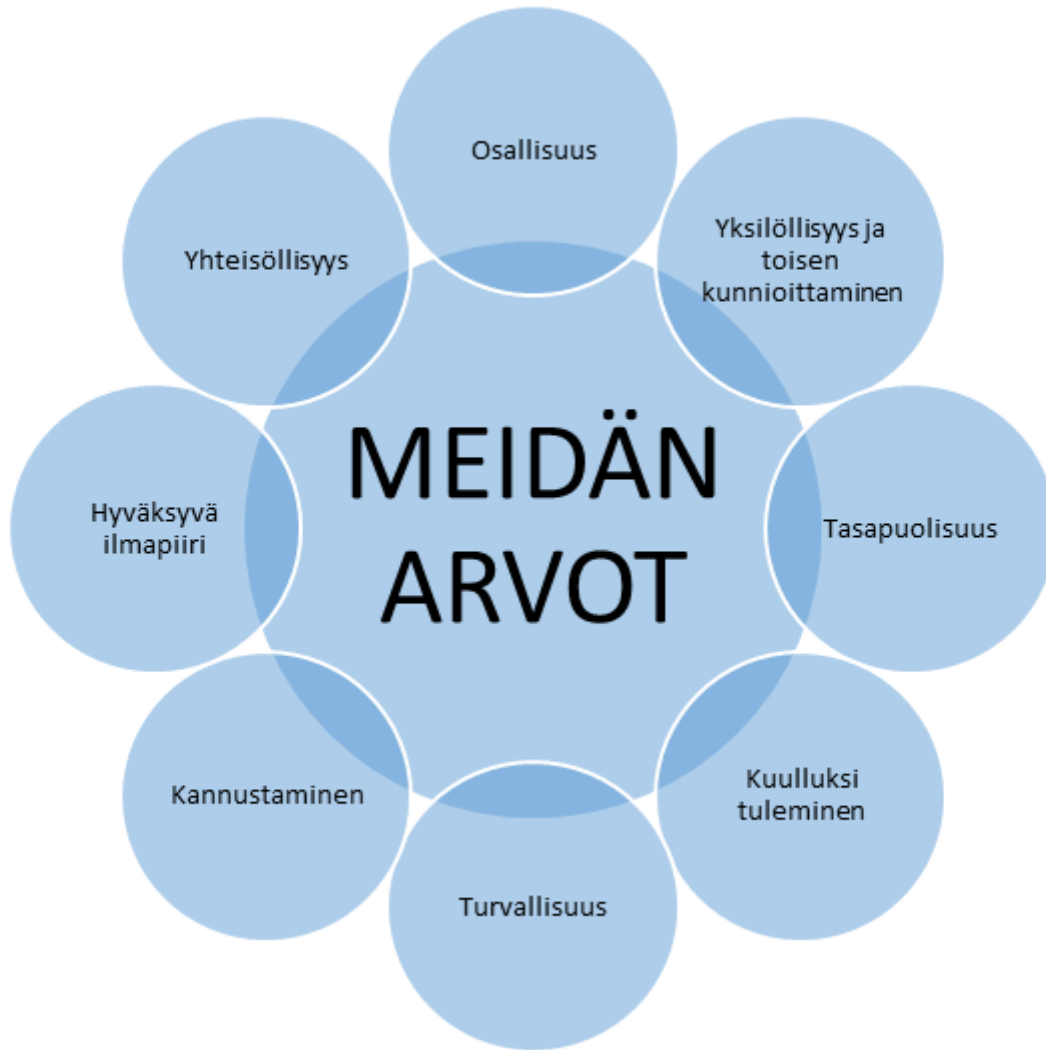
Kielot ja Karpalot = Neljä 3–5- vuotiaiden lasten pienryhmää, kaksi varhaiskasvatuksen opettajaa ja kaksi varhaiskasvatuksen lastenhoitajaa.

Lisäksi päiväkodissa työskentelee yksi osa-aikainen varhaiskasvatuksen opettaja.

Alueen erityisopettaja osallistuu kaikkien ryhmien toimintaan säännöllisesti.

Toimintayksikön arvoperusta

Varhaiskasvatussyksiköissä käydään säännöllistä arvokeskustelua siitä, miten Ylöjärven kaupunkistrategian arvot ja varhaiskasvatuksen perusteiden mukaiset arvot näkyvät varhaiskasvatuksen toteuttamisessa. Käyty keskustelu tiivistetään toimintasuunnitelmaan. Jokaisen varhaiskasvatuksen henkilökunnan jäsenen on tärkeä miettiä omia arvojaan ja miten ne näkyvät tavassa tehdä työtä lasten kanssa. (Vasu, s.21)

Pidämme tärkeänä lasten ja perheiden sensitiivistä kohtaamista, avointa vuorovaikutusta, tasapuolista kohtelua ja lasten yksilöllistä huomioimista sekä oikeutta kasvaa ja oppia omaan tahtiin, omalla tavallaan. Lasta rohkaistaan oman mielipiteen esille tuomiseen ja toisen mielipiteen kuuntelemiseen sekä hyväksymiseen. Kunnioitamme ja arvostamme toisiamme ihmisinä sukupuolesta, syntyperästä, kulttuuritaustasta tai muista henkilöön liittyvistä syistä riippumatta.

Pidämme yllä keskustelevaa ilmapiiriä ja toimintamme lähtökohtana ovat osallisuus sekä lapsen kiinnostuksen kohteet. Haluamme olla kasvattajina herkkiä, sensitiivisiä ja vahvasti läsnä lasten arjessa. Tavoitteenamme on kuulla jokaista lasta yksilönä ja perhettä kokonaisuudessaan sovittaen tarpeet sekä ryhmän tavoitteiden mukaiseksi että vasun mukaiseksi toiminnaksi. Käymme ammatillisia keskusteluja lasten parhaaksi. Toimimme toinen toistamme kunnioittaen ja arvostaen, pyrkien kaikissa tilanteissa tasavertaiseen oikeudenmukaisuuteen.

Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma käsitelty toimintayksikössä peda-palavereissa.

Laaja-alaisen osaamisen huomioiminen yksikössämme

Monilukutaito sekä tieto- ja viestintäteknologia osaaminen

Tampereen seudun ja Ylöjärven varhaiskasvatuksen tieto- ja viestintäteknologiasuunnitelmassa on määritelty tarkemmin eri pedagogiikan osa-alueet, tavoitteet toiminnalle sekä henkilöstön osaamisportaat. (Vasu s. 27)

Ylöjärven varhaiskasvatusyksiköissä sitoudutaan TVT-suunnitelman sisältöön ja tavoitteisiin. Hyödynnetään tarvittaessa osaamisen portaita sekä itsearviointilomaketta.

Päiväkodin henkilöstö osallistuu koulutuksiin, jakaa digitietämystä sekä ohjaa ja auttaa kollegoita. Käytössämme on myös varhaiskasvatuksen digitutorin asiantuntemus.

Yksikön toimintakulttuurin kehittäminen

Varhaiskasvatuksessa tuetaan yksiköiden ja toimintamuotojen omaa kehittämistyötä. Kokemuksia ja hyviä käytäntöjä jaetaan henkilöstön kesken. Henkilöstölle tarjotaan mahdollisuuksia ammatilliseen keskusteluun. Toimintakulttuurin kehittämistä tuetaan vakiinnuttamalla vertaisoppimisen keinoja esim. agentti- ja mentorointimenetelmillä. (Vasu, s. 32)

Varhaiskasvatussuunnitelma ja toimintasuunnitelma ohjaavat toimintaamme. Niiden pohjalta suunnittelemme ja toteutamme varhaiskasvatuksen arkea. Pedagogista keskustelua käymme viikoittain päiväkodin pedagogisissa palavereissa. Tiimikeskusteluissa arvioimme toimintaamme ja kehitämme toimintatapojamme ryhmistä nousevien tarpeiden mukaisesti. Työskentelemme aktiivisesti laadukkaan varhaiskasvatuksen tuottamiseksi. Kehittämisen lähtökohtana näemme kasvattajien ammatillisen kasvun ja halun kehittyä. Pyrimme tunnistamaan oman henkilökohtaiset vahvuudet ja kehittämistehtävät. Käymme ammatillista keskustelua koko työyhteisin kesken jakaen osaamistamme. Pidämme tärkeänä työpaikan ja tiimien hyvää ilmapiiriä, joka välittyy myös lapsiryhmän toimintaan.

Hyvinvointi, turvallisuus ja kestävä elämäntapa

Turvallisuus

Varhaiskasvatuksessa toimii henkilöstöstä koottu turvallisuusryhmä. Varhaiskasvatuksessa on laadittu turvallisuusohjeet henkilöstölle, lapsen turvallisuuskasvatuksen vuosikello ja henkilökunnan turvallisuuden vuosikello. Varhaiskasvatuksen yksiköissä toteutetaan turvallisuuden valvontaa. Päiväkodin johtaja perehdyttää varhaiskasvatuksen henkilöstön turvallisuusnäkökulmiin sekä -aineistoon. Aineistossa on kiinnitetty huomiota myös turvallisuusjohtamiseen ja -kulttuuriin. Varhaiskasvatuksen turvallisuuteen liittyvistä asioista on tiedotettu huoltajille kaupungin kotisivuilla. Huoltajien kanssa keskustellaan turvallisuusasioista vanhempainilloissa. (Vasu, s.34)

Sivistysosasto
Varhaiskasvatus ja esiopetus

Turvallisuuteen liittyvät ajankohtaiset asiat käsitellään kerran kuukaudessa yksikön yhteisessä palaverissa.

Turvallisuuteen liittyvä aineisto on käsitelty yksikössä 31.8.2021

Kiusaamisen ehkäisy

Varhaiskasvatuksessa kiusaamista ehkäistään lapsiryhmän toiminnassa luomalla ryhmään turvallinen ilmapiiri sekä vahvistamalla vuorovaikutustaitoja. Kiusaamisen ehkäisy on osa varhaiskasvatuksen arkea, joka muuttuu ja muotoutuu ryhmän ja lasten taitojen mukaan. Yksiköissä laaditaan ja tarkistetaan vuosittain suunnitelma kiusaamisen ehkäisemiseksi ja kiusaamistilanteisiin puuttumiseksi. Varhaiskasvatukselle ja esiopetukselle on laadittu tukimateriaalia kiusaamisen ehkäisyyn. (Vasu, s. 35)

Varhaiskasvatuksessa vahvistetaan tunne- ja vuorovaikutustaitoja. Varhaiskasvatuksen henkilöstö toteuttaa itsearvioinnin (tunne- ja vuorovaikutustaitojen tukeminen sekä kiusaamisen ehkäisy - itsearviointilomake), joka käydään läpi päiväkotien ja perhepäivähoitajien tiimeissä.

Suunnitelma lasten suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä on päivitetty ja käsitelty yksikössä syyskuussa 2021.

Kestävä elämäntapa

Sosiaalisesti kestävä elämäntapa on varhaiskasvatuksessa keskeistä. Vuorovaikutus- ja tunnetaitojen oppiminen pedagogisesti suunnitelluissa toiminnoissa sekä arjen eri tilanteissa ovat olennaisia. Henkilöstön antama malli ja esimerkki ovat erityisen tärkeitä. Osallisuuden ja kuulluksi tulemisen kokemus luon hyvinvointia nyt ja myöhemmin. Lapsi voi ikätasonsa mukaan vaikuttaa arjessaan moniin asioihin (Vasu s. 35)

Kiireettömässä arjen pedagogiikassa huomioidaan yhteistyö koko organisaation eri toimijoiden kesken. Henkilöstö luo kiireettömän ilmapiirin. Henkilöstön osaamisen vahvistaminen ja jakaminen sekä seutukunnallinen yhteistyö kestävä elämäntavan juurruttamisessa ja jatkumossa ovat merkityksellisiä. Ylöjärvellä on käytössä kestävä elämäntavan käsikirja, joka tukee kasvattajia tiedon kartuttamisessa ja arjen toiminnoissa. Päiväkotien kestävästä kehityksestä vastaavat työntekijät pitävät keskustelua teemasta säännöllisesti yllä omassa työyhteisössään (Vasu, s. 35)

Varhaiskasvatuksessa on käytössä **kestävän elämäntavan käsikirja**, jonka avulla kasvattajat perehtyvät kestävä elämäntavan materiaaliin ja vievät oppimaansa arjen toimintaan lasten kanssa.

Liikuntakasvatus

Vahvistamme varhaiskasvatuksessa lasten fyysistä aktiivisuutta ja ylläpidämme liikunnallista toimintakulttuuria.

- arvioimme toimintaympäristöä jatkuvasti, estääkö vai kannustaako liikuntaan
- havainnoimme lasten motorisia taitoja erilaisin menetelmin. Aktivoidaan ja tuetaan lapsia, joilla huomataan olevan siihen tarvetta

- käytämme Liikkuva varhaiskasvatus -ohjelmaa, hyödyntäen vinkkejä ja itsearviointia. Tulosten pohjalta kehitämme toimintaa
- lasten ja nuorten liikuntakoordinaattori, liikunnan ammattitutkinnon suorittaneet ja yksiköiden liikuntatsempparit tukevat ja ohjaavat yksiköitä näissä asioissa.
- vähennämme lasten passiivista toimintaa, odottelua ja jonottamista. Kehitämme liikunnan ja leikin keinoin uusia toimintamalleja siirtymätilanteisiin.
- harjoittelemmekin turvallista liikkumista lähiympäristössä. Poliisi tekee opetusvierailuja varhaiskasvatuksen toimipisteissä ja opastaa lapsia liikenneturvallisuuteen.

Yksikön oppimisympäristöt ja niihin liittyvät toimintaperiaatteet

Varhaiskasvatuksessa hyödynnetään suunnitelmallisesti monipuolisia oppimisympäristöjä. Oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät toimintaperiaatteet sekä mahdolliset muut yhteistyötahot kirjataan toimintasuunnitelmaan. Toimintasuunnitelmaan kirjattuja oppimisympäristöön liittyviä asioita ja niiden toteutumista arvioidaan ja kehitetään vuosittaisen itsearvioinnin yhteydessä. Oppimisympäristöjen arviointia ja kehittämistä tehdään yhdessä lasten ja huoltajien kanssa sekä vertaisarvioinnin keinoin. Varhaiskasvatuksen henkilöstö ilmoittaa epäkohdista päiväkodin johtajalle. Oppimisympäristöjen kehittämistä toteutetaan yhdessä Ylöjärven kaupungin tekniikka- ja ympäristöosaston kanssa. (Vasu, s. 37)

Päiväkotien oppimisympäristöjä kehitetään jatkuvasti yhdessä lasten kanssa. Oppimisympäristöjä arvioidaan niin lasten kuin kasvattajien kesken säännöllisesti. Oppimisympäristöt pyritään rakentamaan siten, että niitä on helppo muokata lasten tarpeiden ja toiveiden mukaan. Haluamme tarjota lapsille turvallisen, iloisen ja oivalluksia herättävän oppimisympäristön.

Yhteistyö varhaiskasvatuksessa

Huoltajien kanssa tehtävä yhteistyö

Huoltajien toivotaan antavan palautetta varhaiskasvatuksen toiminnasta ja lapsen yksilöllistä tarpeista. Palaute käsitellään ja siihen vastataan. Toimintaa arvioidaan ja kehitetään saadun palautteen pohjalta. Yhteistyön toimivuutta ja kehittämistä arvioidaan säännöllisesti asiakastyytyväisyyskyselyllä. Huoltajia tiedotetaan tuloksista ja niitä hyödynnetään toiminnan arvioinnissa ja kehittämisessä. Tiedottamista ja viestintää toteutetaan sähköisillä välineillä. Varhaiskasvatuksen henkilöstö kannustaa huoltajia osallistumaan yhteiseen suunnitteluun ja arviointiin sekä tukee huoltajia keskinäisessä verkostoitumisessa. Perheille järjestetään vanhempainiltoja sekä yhteisiä juhlia ja tapahtumia. Varhaiskasvatuksen henkilöstö osallistuu myös Ylöjärvellä järjestettäviin lasten ja nuorten tapahtumiin mahdollisuuksien mukaan. (Vasu, s. 38)

Salorinteen päiväkodissa arjen toiminnasta tiedottamisessa käytetään aktiivisesti Padlet -ohjelmaa, jonka kautta teemme suunnitelmiamme ja toiminnan toteutumista näkyväksi perheille. Ohjelmaan pyritään lisäämään päivittäin kuvia ja tekstejä arjestamme päiväkodissa. Viralliset tiedotteet ja kyselyt lähetetään Päikyn kautta.

Monialainen yhteistyö

Varhaiskasvatus toimii yhteistyössä lapsiperheiden sosiaalipalveluiden, terveydenhuollon, kulttuuri- ja liikuntapalveluiden kanssa sekä hallinnon että käytännön toiminnan tasolla. Muita yhteistyötahoja ovat mm. seurakunta, yhdistykset sekä yksityiset palveluntuottajat. (Vasu, s.39)

Varhaiskasvatusyksiköt tekevät aktiivista monialaista yhteistyötä.

Varhaiskasvatuksen pedagogisen toiminnan suunnittelu ja toteuttaminen (Vasu s. 40)

Ylöjärven varhaiskasvatusyksiköiden suunnittelukäytännöt, palaverikäytännöt ja työryhmät

Ylöjärven varhaiskasvatusyksiköissä opettajat kokoontuvat viikoittain pedatiimiin, johon mahdollisuuksien mukaan osallistuu myös lastenhoitaja. Pedatiimissä suunnitellaan, arvioidaan ja kehitetään varhaiskasvatuksen yhteisen pedagogisen vuosikellon mukaisia asioita. Pedatiimien lisäksi yksiköissä järjestetään lapsiryhmäkohtaisia tiimipalavereita sekä lastenhoitajien omia kehittämispalavereita. Toiminnan suunnittelussa ja toteuttamisessa mahdollistetaan lasten ja huoltajien osallisuus.

Sivistysosasto
Varhaiskasvatus ja esiopetus

Oppimisen alueet

Kielten rikas maailma (vasu s. 45)

Lukeva elämäntapa

Ylöjärven varhaiskasvatus mahdollistaa lapsille monipuolisia mahdollisuuksia tutustua kirjoihin ja kirjallisuuteen. Kirjat ja kirjallisuus ovat osana pedagogisesti suunniteltuja ja ohjattuja hetkiä sekä mukana arkisissa tilanteissa, kuten päivälevolle mennessä ja siirryttäessä tilanteesta toiseen. Varhaiskasvatuksessa panostetaan lukevaan elämäntapaan tukemalla ja innostamalla lapsia monipuolisesti. Tähän liittyy lukemisen huomioiminen toimintaympäristöissä sekä vanhempien osallistaminen ja tukeminen lapsen kannustamisessa kirjallisuuden pariin. (Vasu s. 47)

Kirjaston ammattilaiset ovat sitoutuneet ohjaamaan ja opastamaan aineistojen äärelle ja lukuelämyksiin sekä tarjoamaan palvelujaan vastaamaan varhaiskasvatuksen tarpeita. Kirjasto tukee varhaiskasvatushenkilöstöä ja vanhempia lukemaan innostamisessa ja lapsen kielellisen kehityksen edistämässä. (Vasu s. 47)

Toimintakauden 21–22 tavoitteet:

- toimintaympäristöä muokataan niin, että se tukee lukevaa elämäntapaa (mm. kirjahankinnat)
- perheitä tuetaan lasten lukemaan innostamisessa
- kirjaston kanssa tehdään aktiivista yhteistyötä

Lapsen kehityksen ja oppimisen tuki (Vasu s. 60)

Ylöjärven varhaiskasvatuksessa on käytössä kolmiportaisen tuen malli, johon kuuluvat yleinen, tehostettu ja erityinen tuki. Varhaiskasvatuksen erityisopettajien tiimissä valmistellaan tuen järjestämistä ja yleisiä periaatteita. Tiimissä sovitaan yhteistyössä kehityksen ja oppimisen tukeen liittyvistä rakenteellisista tukitoimista. (Vasu s. 65)

Yleisen tuen toteutuminen ryhmässä

- tiimit arvioivat toimintaansa **kasvattajatiimin toiminnan arviointi** -lomakkeen avulla.
- kehittämiskohteesta käydään keskustelua ja suunnitellaan toimenpiteet tiimissä ja tarvittaessa yhdessä veon kanssa

Varhaiskasvatuslaki korostaa lapsen edun ensisijaisuutta. Varhaiskasvatukseen osallistuvan lapsen tuen tarpeet tunnistetaan ja niiden ilmentyessä hänelle järjestetään tukea. Oikeanlaisen tuen saaminen on jokaisen lapsen oikeus. Riittävän varhaisella ja oikein kohdennetulla tuella voidaan edistää lapsen kehitystä, oppimista ja hyvinvointia.

Päiväkodin erityisopettaja osallistuu kaikkien ryhmien toimintaan säännöllisesti ja toimii yhteistyössä ryhmien henkilökunnan kanssa. Varhaiskasvatuksen erityisopettaja osallistuu lapsen tuen tarpeen, tukitoimenpiteiden tai niiden toteuttamisen arviointiin, sekä toteuttamiseen. Lapsen kehityksen ja oppimisen tuki järjestetään osana varhaiskasvatuksen päivittäistä toimintaa ja siihen osallistuu koko henkilöstö.

Sivistysosasto
Varhaiskasvatus ja esiopetus

Lapsen tuen tarpeen ilmetessä huoltajan kanssa keskustellaan tuen saamisen mahdollisuudesta ja tuen keskeisistä periaatteista. Monialainen yhteistyö toteutetaan ensisijaisesti huoltajan suostumuksella. Lapsi on oikeutettu tukitoimiin, vaikka vanhemmat kieltäisivät tuen antamisen. Tuen järjestämisen lähtökohtana ovat lapsen vahvuudet sekä oppimiseen ja kehitykseen liittyvät tarpeet. Kehityksen ja oppimisen tuki rakentuu lasten yksilöllisiin tarpeisiin vastaamisesta sekä yhteisöllisistä ja oppimisympäristöihin liittyvistä ratkaisuista.

Pedagogisen toiminnan arviointi ja kehittäminen (Vasu s. 69)

Ylöjärven varhaiskasvatuksen kehittäminen tapahtuu säännöllisen arvioinnin ja henkilöstön keskinäisen sekä lasten ja huoltajien kanssa käydyin vuoropuhelun kautta. (Vasu s.70)

Ylöjärven varhaiskasvatuksessa arvioidaan yksikön toimintasuunnitelmaa, ryhmäkohtaista varhaiskasvatussuunnitelmaa ja lapsikohtaista varhaiskasvatussuunnitelmaa itsearvioinnin, kyselyjen ja keskustelun keinoin. Itsearviointia toteutetaan suunnitelmallisesti ja tavoitteellisesti Varhaiskasvatuksen laadun perusteet ja suositukset -asiakirjan ohjeistuksen mukaisesti. Lisäksi arvioinnissa hyödynnetään erilaisia dokumentteja. (Vasu s.70)

Lapsille tarjotaan aktiivisesti mahdollisuuksia ajatustensa ja mielipiteidensä esittämiseen. Huoltajille järjestetään säännöllisesti tilaisuuksia varhaiskasvatuksen suunnitteluun, arviointiin ja kehittämiseen. (Vasu, s. 70)

Ylöjärven varhaiskasvatusyksiköissä toimintaa arvioidaan Karvin (Kansallinen koulutuksen arviointikeskus) ohjeiden mukaisesti, mm. tavoitepohjaisen arvioinnin menetelmällä. Lapset arvioivat varhaiskasvatussuunnitelman mukaista toimintaa ryhmissä laatupelin avulla.

Toimintasuunnitelmaa arvioidaan pedatiimin vuosikellon mukaisesti päiväkodin johtajan ja henkilöstön välisillä keskusteluilla ja itsearvioimalla. Arvioinnin perusteella valitaan yksikön toiminnan kehittämiskohteet.

Asiakkaalle tehdään päiväkotikohtainen kysely ajankohtaisista asioista vähintään 1 krt/v. Huoltajille järjestetään mahdollisuus yhteisiin keskusteluihin ja pohdintoihin.

Lapsen varhaiskasvatussuunnitelmaan kirjattujen tavoitteiden toteutumista arvioidaan jatkuvan arvioinnin periaatteella huoltajien kanssa Päikky-järjestelmän kautta.